SZTUKA RADIOWA NA ZAJĘCIACH Z JPJO

przygotowała
doc. Chrystyna Nikołajczuk,
Katedra Filologii Polskiej
Narodowego Uniwersytetu Lwowskiego im. I. Franki

Anna Trębska-Kerntopf „Co słychać w słuchowisku, czyli o technikach pracy z teatrem wyobraźni na zajęciach języka polskiego jako obcego”

I	II	III
Nazwa techniki	**Jakie zadanie się wykonuje?**	**a. Po co zadanie się wykonuje?** **b. Co się przez wykonanie zadania zyskuje?**
1. Artykuł	Pisanie fikcyjnych artykułów do czasopism przez bohaterów słuchowiska.	a. Personalizacja bohaterów i wydarzeń. Wyobrażanie sobie bohatera słuchowiska z jego własnej perspektywy. b. Pomoc w refleksji przez dopełnianie tekstu. Aktywne zaglębianie się w narrację słuchowiska.
2. *Casting* – obsadzanie ról	Dobieranie aktorów do ewentualnej adaptacji filmowej lub teatralnej danego słuchowiska. Rozważenie – jaki aktor byłby najlepszym odtwórcą danej postaci: wysoki/niski, młody/stary, głos niski/wysoki itp. Ewentualne dobieranie z argumentacją fotografii znanych aktorów.	a. Dopełnianie charakterystyki osoby bohatera przez wizualizację. Wnioskowanie na podstawie fragmentów słuchowiska na temat postaci bohatera. Stereotypowe lub oryginalne motywowanie i interpretowanie postaci. b. Wspólne wyobrażanie sobie tego, jak powinien wyglądać bohater. Rozważanie różnych cech postaci – wstęp do charakterystyki.
3. Ciąg dalszy nastąpi	Wycięte fragmenty z tekstu słuchowiska służą grupom do przewidywania tego, co się stanie w następnym fragmencie. Przerywanie słuchania w ważnym momencie i zachęta do zgadywania, w jakim kierunku może/mogłaby rozwijać się akcja.	a. Utwierdzanie słuchacza w jego rozumieniu narracji. b. Rozwijanie umiejętności logicznego porządkowania segmentów akcji słuchowiska. Poszukiwanie przyczyn i skutków.
4. Czarna teczka	Informacje o bohaterach słuchowiska podane językiem policyjnego raportu. Portret psychologiczny postaci, raport detektywistyczny.	a. Podkreślanie napięcia całej akcji słuchowiska lub jej fragmentu. Ustanowienie wyraźniejszego kontekstu dla poczynań głównego bohatera. b. Oryginalny sposób zapisywania informacji z nagrania. Nauka wnioskowania.
5. Dochodzenie obrazkowe	Rysowanie jako sposób na znajdowanie sensu fragmentu o szczególnej randze problemu. Tworzenie obrazu na podstawie wskazówek ze słuchowiska. Wyobrażanie sobie, jak ktoś lub coś powinni wyglądać. Właściwe uzewnętrznianie (np. opisu) przez zbiorowe rysowanie i prezentację wynegocjowanego konsensusu.	a. Użycie alternatywnej ikonograficznej formy przybliżającej tekst słuchowiska. Odkrywanie dzięki innym ich rozumienia. b. Dopasowanie własnych intuicji do prawdziwego przedstawienia tekstu.

Gość wigilijny

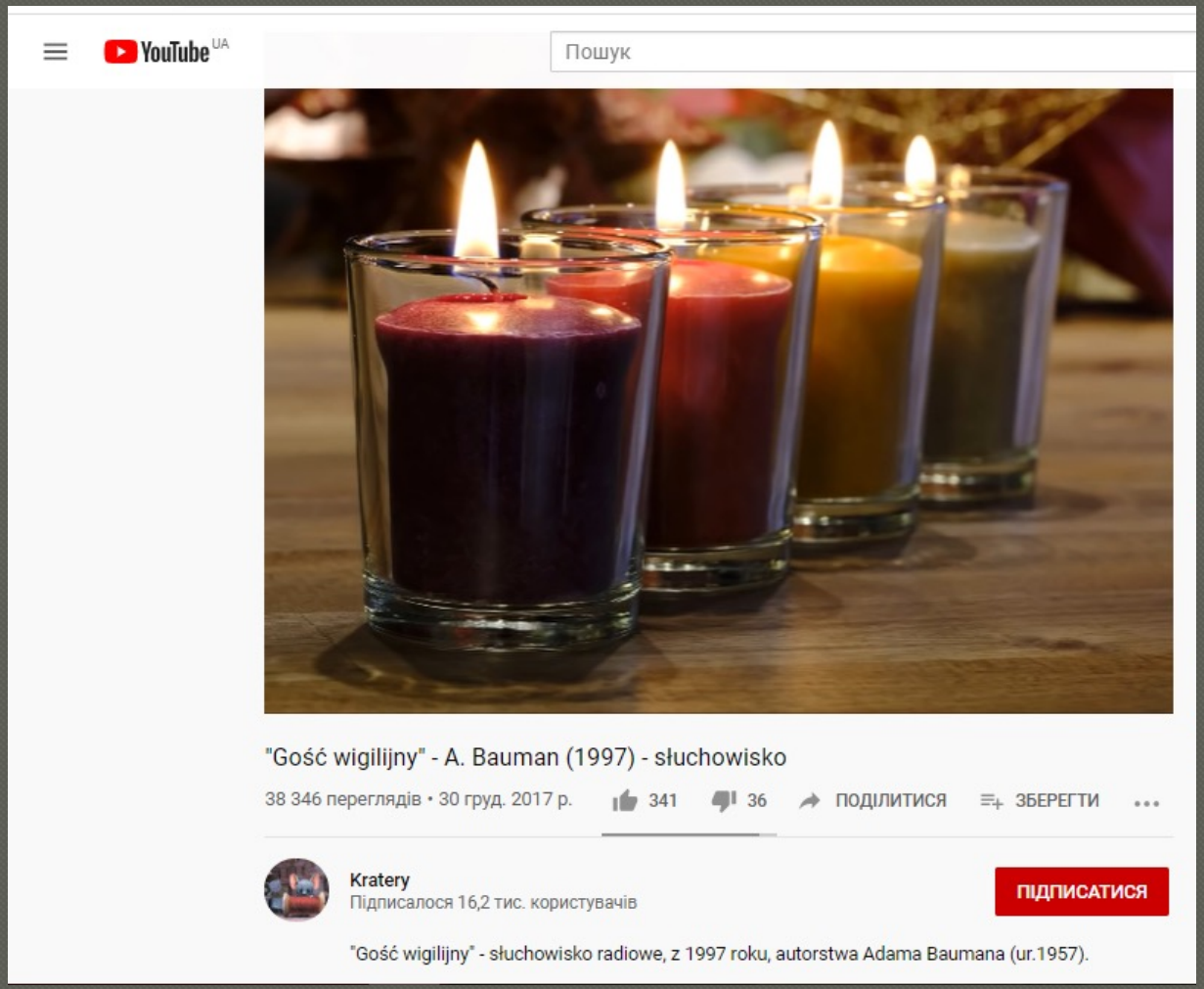

Słuchowisko czas zacząć...

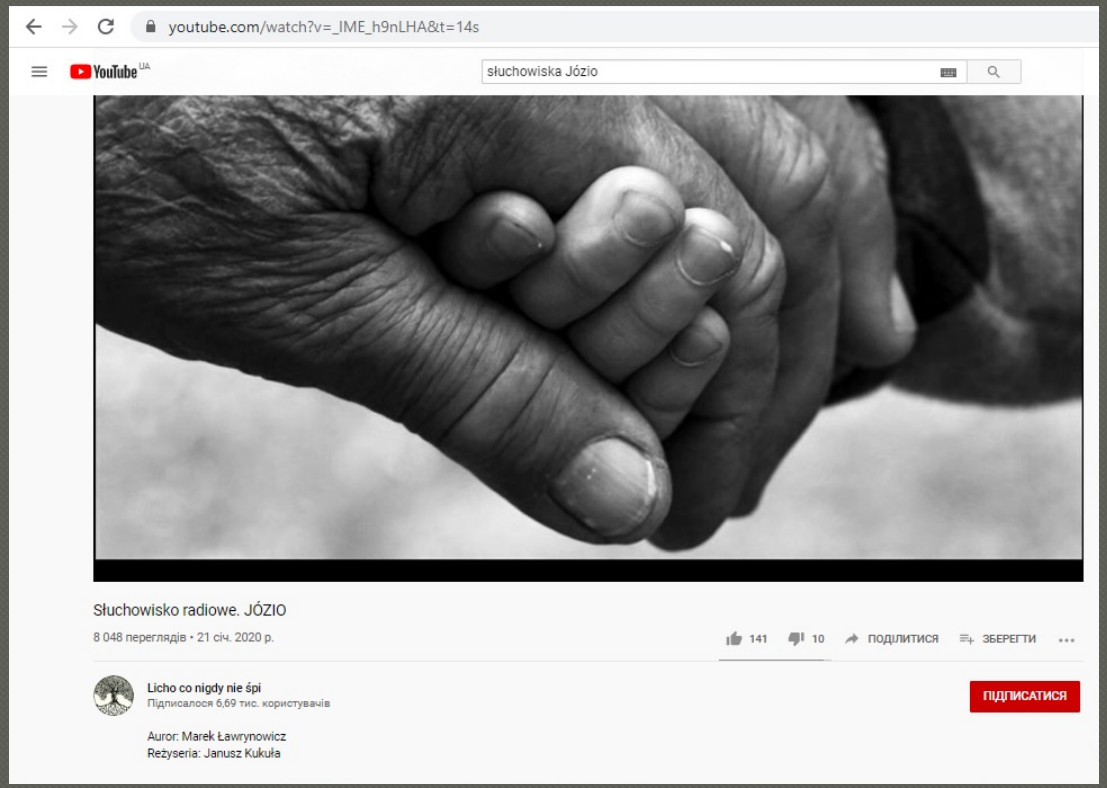

Ch. Nikołajczuk., 2020, *Słuchowisko radiowe na zajęciach języka polskiego jako obcego: pomysł lekcji oraz opinie studentów lwowskiej polonistyki*, „Kształcenie Językowe", t. 18 (28), s. 75-88.

Józio

Przygotowała:

©*Chrystyna Nikołajczuk*

SŁUCHOWISKO RADIOWE „JÓZIO”

Autor: Marek Ławrynowicz
Reżyseria: Janusz Kukuła
Obsada: Krzysztof Gosztyła; Grzegorz Damięcki
Emisja: 2005-11-30
Legalne źródło słuchowiska: https://www.youtube.com/watch?v=_IME_h9nLHA (dostęp bezpłatny)

„Dobranoc Marku lampę zgaś”

(cytat z wiersza Z. Herberta „Do Marka Aurelego”,
do którego nawiązuje bohater słuchowiska – pan Kazimierz)

Józio

Czy pamiętasz...

- Ilu osobom pomógł Andrzej?
- O jakim tunelu wspomina pan Kazimierz? Kto będzie czekał na pana Kazimierza na końcu korytarza?
- Dlaczego pan Kazimierz nazywa wolontariusza dziwakiem?
- Kim jest pan Kazimierz?
- Kogo marzył zagrać pan Kazimierz? Dlaczego ten bohater zwariował?
- W jaki sposób pan Kazimierz chciałby skorzystać z pomocy wolontariusza?
- Co sprawiło, że Pana Kazimierza wybrano do animowania?
- W jakim celu stworzono Józia?
- Dlaczego pan Kazimierz wrócił do teatru?
- Czym się interesuje Józio? Czym się zajmował po śniadaniu pan Kazimierz?
- Co robił pan Kazimierz, kiedy Józio wpadał w depresję?
- Kogo z tzw. „starych naiwniaków" nie czytał Andrzej?

Józio

Co z tych przedmiotów, rzeczy, zwierząt pojawiło się w słuchowisku?

Z jakimi wydarzeniami one są związane?

Józio

Poprawmy to ✍

W poniższych dialogach znalazły się niewłaściwe słowa. Znajdź te wyrazy i zamień je na poprawne. Następnie uporządkuj kolejność występowania dialogów w słuchowisku.

Przykład:

a) -Zwróciłeś uwagę, Andrzeju, w jaki sposób on mówi?

-Tak trochę skwapliwie.

-No właśnie. To się nazywa „głos charakterystyczny".

Niewłaściwe *słowo: skwapliwie.* ***Poprawne*** *słowo: skrzekliwie.*

Józio

b) -Co słychać, Józiu? -Piękna wygoda.	g) -Mam na imię Andrzej. - Idiotycznie, ale nie Szkoci.
c) - To pan jest aktorem? -Aktor... To za duże słowo. Byłem lekarzem.	h) - A to, że przychodzę, nie pomaga panu? -Ani trochę, jeżeli mam być szczery. Ale wstań, wstań proszę.
d) -Oho, jaka dziwna lalka. -Nie lalka, tylko kokietka.	i) -Ja nic nie wiem o zarabianiu. -Uśmiejesz się, ale ja też nie.
e) -Chyba nie chcesz powiedzieć, młody człowieku, że uśmiechałem się do kobiecości? - Eee, wcale o tym nie myślałem.	j) -Czy jesteś pewien, że tego naprawdę chcesz? -Oczywiście, to przecież nic takiego.
f) -I trzeba przyznać, że od razu zrobiło się ciekawie. -Aaa, czyli sukces. -Niestety, publiczny.	k) -I bardzo się z ciebie śmiali, łajdaku? -Nikt się nie śmiał. Wszyscy chieli mnie huśtać.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
								a		

Józio

☺ ***Na czym polega dowcip językowy w takim fragmencie:***

- A wiesz, kto to Gogol?

-Przerabialiśmy w szkole „Rewizora”.

- Na co przerabialiście?

Józio

Co się przyciąga?

Uzupełnij poniższe wyrażenia i zdania. Czy rozumiesz ich znaczenia? Co bohaterowie chcieli wyrazić za pomocą tych słów?

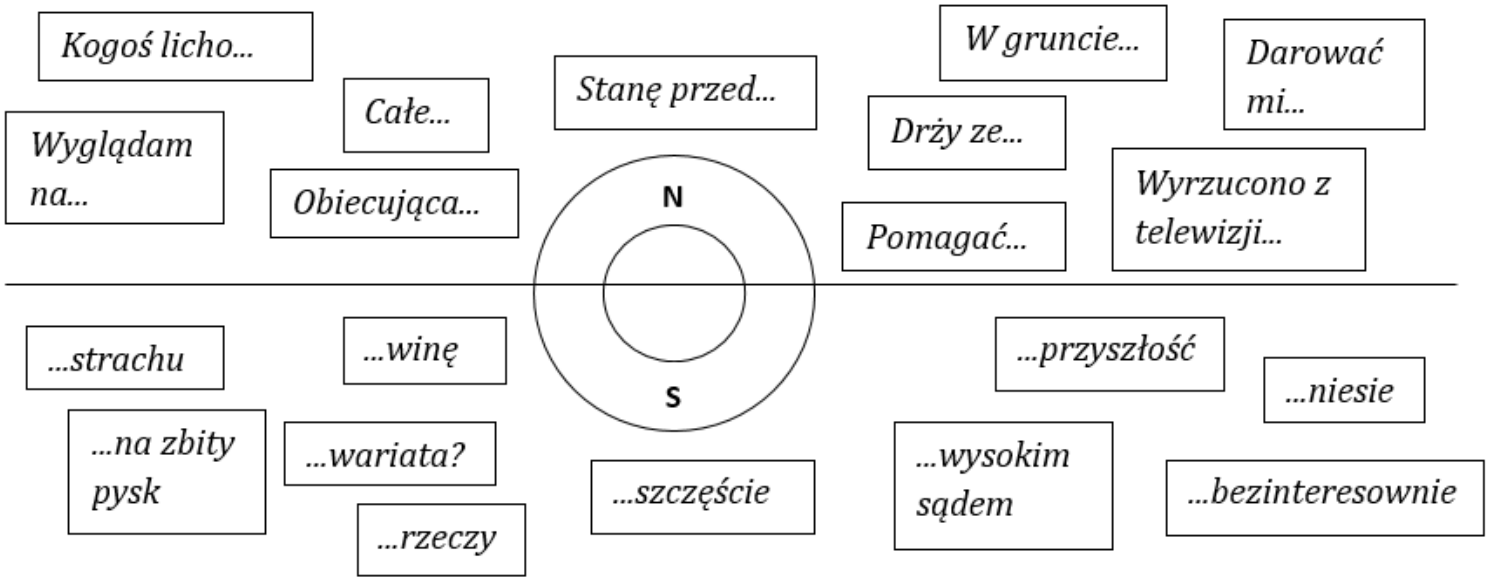

Józio

Nazwij mnie po imieniu...

*W tytule słuchowiska radiowego wykorzystano imię **Józio**. Czy wiesz, jaka jest pełna forma tego imienia? Niżej podane są zdrobnienia innych polskich imion. **Spróbuj samodzielnie podać ich pełną formę.** Jakie polskie imię podoba Ci się najbardziej? Czy chciałabyś / chciałbyś zmienić swoje imię? Dlaczego?*

IMIONA MĘSKIE ♂		**IMIONA ŻEŃSKIE ♀**	
pełna forma	*zdrobnienie*	*pełna forma*	*zdrobnienie*
	Janek, Jaś, Jasiek, Jasio, Jasiu		*Marysia, Marylka, Marynia, Marysieńka, Maryśka, Maryś, Maryjka*
	Staś, Staszek, Stasiek, Stasiu, Stasio, Stasiulek, Stach		*Krysia, Krysieńka, Kryśka, Krystynka, Krysieczka*
	Andrzejek, Andrzejuś, Jędrek, Jędruś		*Ania, Aneczka, Anulka*
	Józek, Józuś, Józio		*Basia, Baśka, Basieńka, Bacha*
	Tadek, Tadzio		*Terenia, Tereska, Terka*
	Jurek, Jureczek, Jerzyk		*Ela, Elżunia, Elka*
	Zbyszek, Zbynio, Zbych		*Jasia, Janka, Janeczka*
	Krzysiek, Krzyś, Krzychu, Krzysio, Krzych		*Zosia, Zosieńka, Zosiek, Zośka, Zofka*
	Heniek, Henio, Henryczek		*Jadzia, Jagoda, Jadziunia*
	Rysiek, Rysiu, Rysio, Ryś		*Danusia, Danka*

(na podstawie: https://imiona.nazwiska-polskie.pl/)

Józio

W poniższym tekście proszę użyć wyrazu <u>imię</u> w odpowiednim przypadku.

Mam na 1_____ Józio (co właściwie jest zdrobnieniem 2_____ Józef). Bez dwóch zdań jest to najpiękniejsze ze wszystkich 3_____ na całej planecie, niemniej jednak istnieją również inne ładne 4_____. 5_____ każdego człowieka jest niezwykle ważne dla niego. Dlatego staram się zwracać do ludzi po 6_____. Szczególnie lubię rodzime 7_____. Czasami biorę kalendarz z 8_____ i przyglądam się tym 9_____. Niekiedy myślę o rzadkich 10_____. Dlaczego one odchodzą w zapomnienie? Przecież dzięki oryginalnemu 11_____ można wyróżnić się z tłumu, podkreślić swoją wyjątkowość.

Takie myśli chodzą mi po głowie. A wieczorami po cichu marzę, żeby moim 12_____ nazwano nagrodę w najlepszym konkursie lalkarskim.

Co o tym myślisz?

- Czy jest potrzebny wolontariat? Co sądzisz o wprowadzeniu godzin wolontariatu na uczelniach wyższych, w szkołach?
- Dlaczego ludzie decydują się na wolontariat?
- Czy znasz jakieś organizacje charytatywne w Polsce i w Twoim kraju? Czym one się zajmują?

Czy potrafisz pięknie wymówić głoskę [l]? Spróbuj!

Lalki i koleżanki

Ala, Ola, Ula, Ela mają lalki.
Lalka Ali to Lola.
Lalka Oli to Kola.
Lalka Uli to Milka.
Lalka Eli to Lilka.
Pojechały raz na molo
popijając lody colą.
Tam też plotły różne plotki:
Ala, Ola, Ula, Ela.
Lato było to upalne, no więc wielka
kąpiel w wannie była teraz w
dalszych planach:
Ali, Loli, Oli, Koli, Ulki, Milki, Eli, Lilki.

A. Walencik- Topiłko

(http://www.happytoys.pl/wiersze-logopedyczne/lalki-i-kolezanki)

- ✓ Czy zgadzasz się ze zdaniem pana Kazimierza: „A kto z nas jest tak naprawdę dorosły?”?
- ✓ Co sądzisz o teatrze lalek? Czy oglądanie przedstawień teatralnych jest popularne w Twoim kraju?
- ✓ Co znaczy „teatrzyk domowy”? Czy kiedykolwiek byłeś aktorem w takim tetarzyku?
- ✓ Dlaczego w życiu dziecka tak ważne są zabawki i lalki?

Pamiętajmy:

Im.., tym... – Чим..., тим...
Im bardziej był okropny, tym bardziej dzieci go uwielbiały.

przedstawienie, spektakl – *вистава*
(wystawa – виставка , експозиція)

Józio

Przeczytaj wspomnienia pewnej lalki o swojej właścicielce.

Wytłuszczone zostały frazeologizmy, zastanów się, co one mogą znaczyć?

A co by powiedziały Twoje lalki / zabawki, gdyby teraz umiały rozmawiać?

Napisz krótką historię, wykorzystując dowolne frazeologizmy (można wykorzystać frazeologizmy, które się pojawiły w słuchowisku)

Z pamiętnika mojej zielonookiej lalki.

Nieważne, ile **lat** będziesz **miała na karku**, jak krótkie będą Twoje włosy i jak często będziesz zmieniała ich kolor. Jestem **na wyciągnięcie ręki**. Jestem **na każde zawołanie**. Któż to jeszcze może powiedzieć o Tobie tyle, ile ja? **Znam** Cię **na wylot**.

Na święta zajadałam się z Tobą makowymi bułeczkami. **Palce lizać**! Twoja mama rzeczywiście **ma złote ręce**!

Przypominam sobie, że ciągle **chodziłaś z głową w chmurach**. I choć wypierasz się tego, nadal taka jesteś. ...A pamiętasz granatową sukienkę w białe stokrotki? Ona **leżała na Tobie jak ulał**. Nie mogłam **oczu od Ciebie oderwać**...

Połykałam łzy, kiedy spadłaś z roweru i **nabiłaś sobie guza**. **Biegłam** z Tobą **co tchu**, kiedy niosłaś tacie niezapominajki, zebrane na wiejskiej łące. Podsłuchiwałam, jak szeptem (bo **ściany mają uszy**!) opowiadałaś siostrzyczce, gdzie zakopałaś swój skarb – suszony listek pod małym szkiełkiem.

To ja **zmierzyłam spojrzeniem** chłopaka, który przyniósł Ci naręcze kwiatów na Twoje urodziny. A potem Ty **posłałaś** mu **ręką całusa**. To ja...

Mogłabym **snuć** bez końca te **opowieści** o również zielonookiej dziewczynce.

Żyjesz pełną piersią i **masz pełne ręce roboty**. Zostanę przy Tobie.

Będę czekała w nieskończoność, aż pewnego dnia dotknę rączki Twojej córki.

***

Józio

***

...coś dla mocno zaangażowanych w temat ;)

- Wejdź na stronę wybranego przez Ciebie polskiego teatru i na podstawie zdjęć do poszczególnego przedstawienia ułóż własną magiczną historię.
- Podaj swoją receptę na udany spektakl.
- Jaką rolę w życiu teatralnym odgrywa plakat?

  Dodatkowym źródłem inspiracji może posłużyć krótki film animacyjny Juliana Antonisza „Ostry film zaangażowany" (https://www.youtube.com/watch?v=9uxlXIlihWA).
- Opisz swój ulubiony plakat teatralny. Plakaty możesz zobaczyć na stronach:

  https://artsandculture.google.com/exhibit/WwIi_WjnCr0FLw?hl=pl

  https://www.galeriagrafikiiplakatu.pl/pl/plakaty/217/Jerzy-Srokowski/9681/Szkoda-wasow-1964-r/?&imgpos=0
- Stwórz plakat swojej ulubionej sztuki.

Garść pomysłów na wykorzystanie słuchowiska

Słuchowisko radiowe	Tematy zajęć
Gość wigilijny (autor: Adam Bauman; reżyseria: Andrzej Piszczatowski)	Święta Bożego Narodzenia
Zięciu (reżyseria: Henryk Rozen)	Rodzina. Plany na przyszłość (zmiana pracy)
Pozwól, że Ci opowiem (autor: Marta Rebzda; reżyseria: Waldemar Modestowicz)	Starsi rodzice. Choroba Alzheimera
Komu dzwoni budzik (autor: Kazimierz Orłoś; reżyseria: Janusz Kukuła)	Choroby, życie starszych ludzi
Przeciętny gatunek człowieka (autor: Jacek Getner; reżyseria: Małgorzata Żurakowska)	Rola kariery w życiu człowieka
Gość (autor: Wojciech Letki; reżyseria: Jan Warenycia)	Mieszkanie. Parapetówka
Pożądanie w cieniu pokrywki (autor: Jacek Getner; reżyseria: Małgorzata Żurakowska)	Oszustwo
I got life (autor: Anna Dykczak; reżyseria: Jan Warenycia)	Emigracja, praca za granicą

Słuchowisko radiowe: sztuka dla sztuki czy sztuka dla glottodydaktyki?

Zalety wykorzystania słuchowiska radiowego na zajęciach jpjo

- *rozwija sprawność rozumienia ze słuchu*;
- *jest wzorcem poprawnej wymowy*;
- *wzbogaca słownictwo;*
- *jest skuteczną zachętą do mówienia;*
- *jest podstawą do przygotowania urozmaiconych zadań*;

Zalety wykorzystania słuchowiska radiowego na zajęciach jpjo

- *polepsza pamięć słuchową*;
- *rozwija zdolność koncentracji uwagi*;
- *pobudza wyobraźnię*;
- *rozwija poczucie estetyki, wrażliwość artystyczną, a co za tym idzie – pomaga lepiej wyrazić własne emocje*;
- *da się słuchać podczas wykonywania innych czynności*.

Uwagi dotyczące wykorzystania słuchowiska radiowego na zajęciach JPJO

- *słuchowisko powinno być interesujące*;
- *słuchowisko powinno odpowiadać wiekowi i poziomowi uczniów*;
- *słuchowisko powinno być krótkie*;
- *słuchowisko powinno być dobrej jakości (chodzi o jakość nagrania)*;
- *sam proces słuchania tego utworu powinien odbywać się w domu, nie na zajęciach*;
- *tego typu lekcje powinny być urozmaicone tematycznie*.

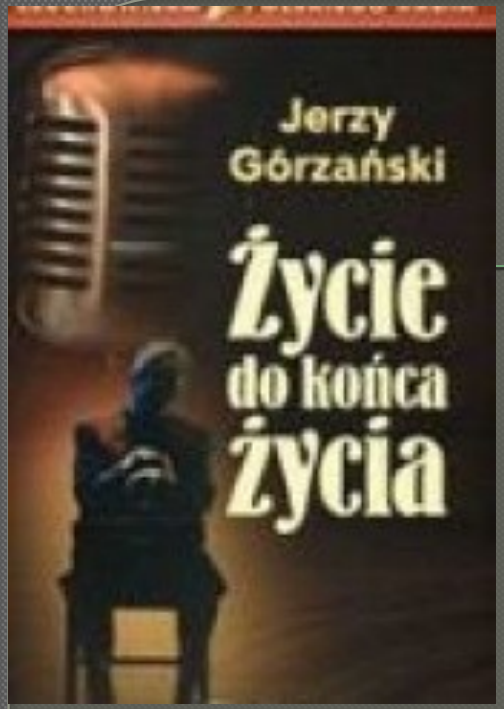

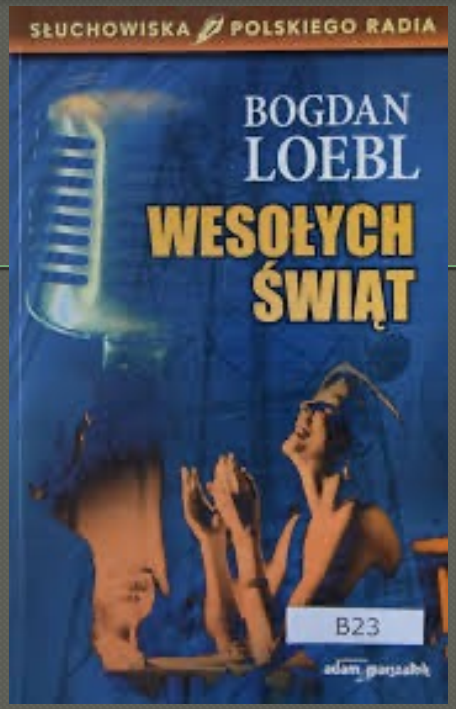

TEATR
Polskiego Radia

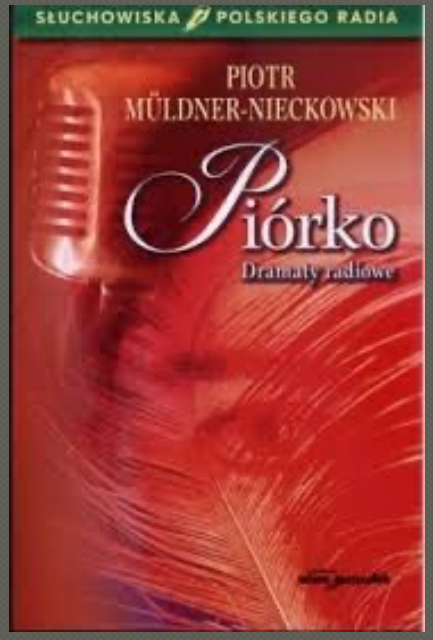

Fundacja Teatr Wyobraźni
Muzeum Teatru Polskiego Radia
Strona główna
O nas
Oferta
Wydarzenia
Słuchowiska
Muzeum Teatru Polskiego Radia
Kontakt
O nas
Fundacja Teatr Wyobraźni powstała 28 maja 2018 roku. Jednym z głównych celów Fundacji jest wspieranie wszelkiej działalności na rzecz upowszechniania dorobku Teatru Polskiego Radia, teatru i słuchowisk radiowych. To działalność wyjątkowa w skali kraju.
Regularnie organizujemy warsztaty tworzenia słuchowisk radiowych.
Staramy się zachęcić animatorów kultury i nauczycieli do wykorzystywania słuchowisk w edukacji kulturowej.
Organizujemy seminaria i warsztaty dla animatorów kultury i nauczycieli poświęcone edukacji kulturowej.

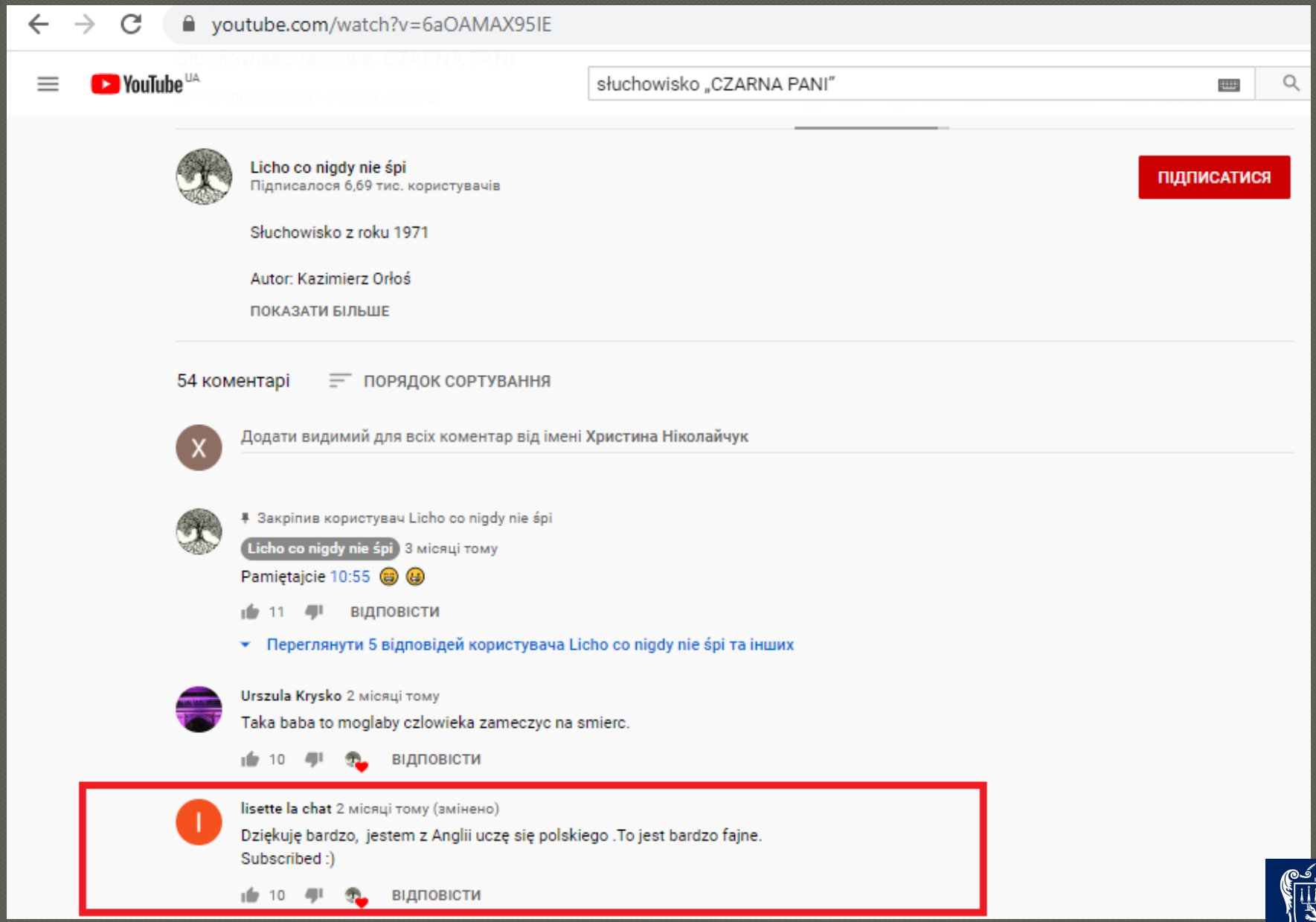
youtube.com/watch?v=6aOAMAX95IE
YouTube UA
słuchowisko „CZARNA PANI"
Licho co nigdy nie śpi
Підписалося 6,69 тис. користувачів
ПІДПИСАТИСЯ
Słuchowisko z roku 1971
Autor: Kazimierz Orłoś
ПОКАЗАТИ БІЛЬШЕ
54 коментарі
ПОРЯДОК СОРТУВАННЯ
Додати видимий для всіх коментар від імені Христина Ніколайчук
Закріпив користувач Licho co nigdy nie śpi
Licho co nigdy nie śpi 3 місяці тому
Pamiętajcie 10:55
11
ВІДПОВІСТИ
Переглянути 5 відповідей користувача Licho co nigdy nie śpi та інших
Urszula Krysko 2 місяці тому
Taka baba to moglaby czlowieka zameczyc na smierc.
10
ВІДПОВІСТИ
lisette la chat 2 місяці тому (змінено)
Dziękuję bardzo, jestem z Anglii uczę się polskiego .To jest bardzo fajne.
Subscribed :)
10
ВІДПОВІСТИ

„... słuchowisko radiowe to sztuka. Każdy odbiorca odnajduje w niej swoje własne niepowtarzalne nuty i dźwięki, które powodują w nim wibracje uczuć”
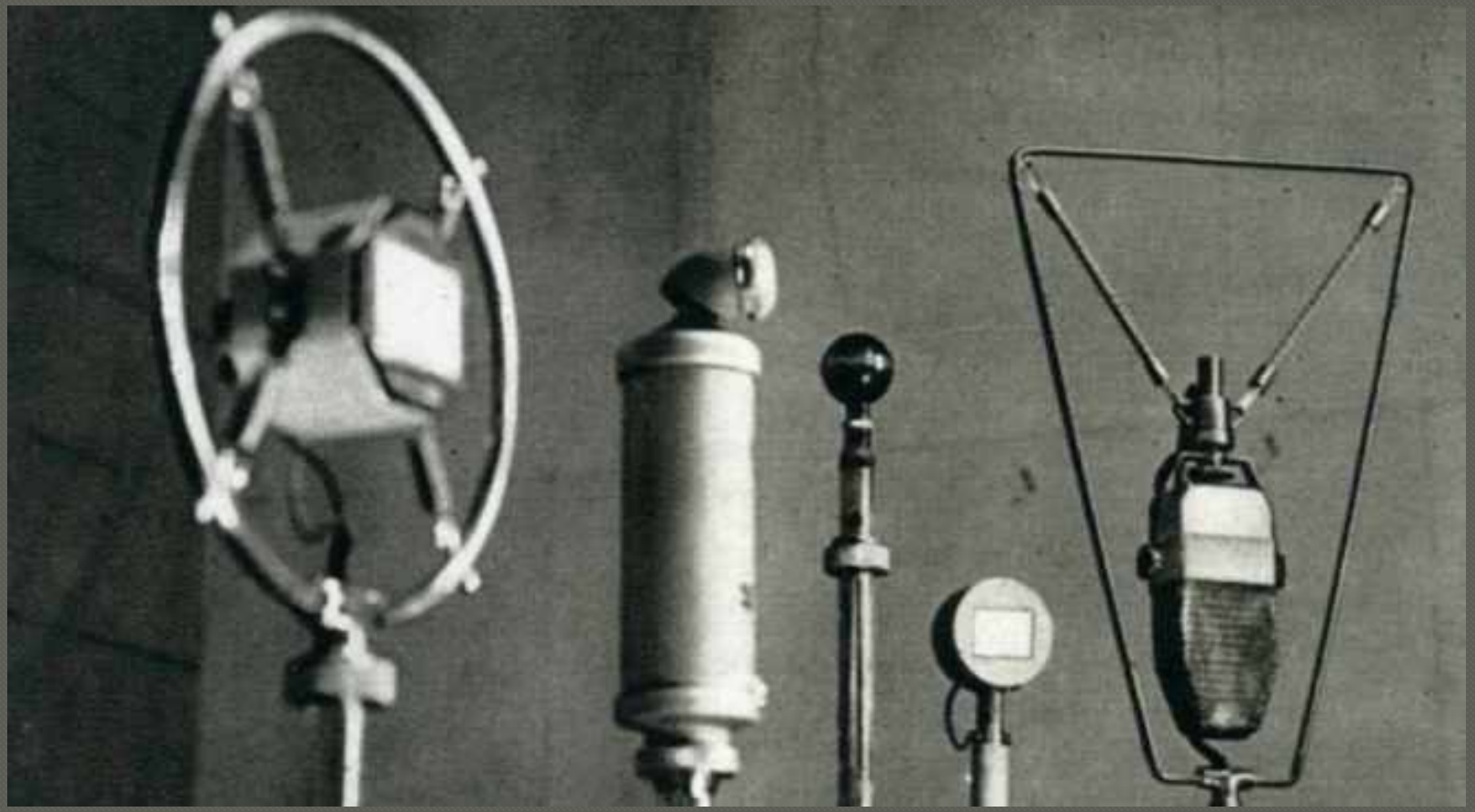
Dziękuję za uwagę